

nöllistä työturvallisuuskoulutusta Työsuojelun keskustoimikunnan kuntaryhmän esittämien suositusten mukaisesti. Tämän ohella se antoi luennoitsija-apua virastojen ja laitosten itse toimeenpanemille työturvallisuuskursseille sekä valistustilaisuuksiin. Edelleen kaupungin työturvallisuusorganisaation jäseniä osallistui myös henkilökuntajärjestöjen toimeenpanemille työturvallisuuskursseille.

Kaupungin *työturvallisuustoimikunta* piti kertomusvuoden aikana 6 kokousta, joista pöytäkirjaan merkittiin 41 pykälää.

Kaupungin virastoissa ja laitoksissa sattui kertomusvuonna 2 843 (ed. v: na 2 687) korvattua *työtapaturmaa*, joista vakavia oli 1 792 (1 748). *Työmatkatapaturmat* eivät ole näissä luvuissa mukana. Korvatuista työtapaturmista aiheutuneiden sairauspäiviä oli 39 822 (36 526). Sairauspäiviä yhtä tapaturmaa kohden oli keskim. 14.0 (13.6). Virastojen ja laitosten keskimääräinen työtapaturmastiheys oli 9.7 (9.3) ja korvausten loppusumma 2 770 919 (2 147 822) mk. Korvauksia maksettiin kertomusvuonna keskim. 974,65 mk yhtä tapaturmaa kohden.

*Työtapa-
turmat*

Kertomusvuoden alussa voimaan astunut laki ja asetus työsuojelun valvonnasta muuttavat sopimukseen perustuneen työturvallisuustoiminnan *lakisääteiseksi työsuojelutoiminnaksi*. Lain mukaan saavat kuitenkin Kunnallinen sopimusvaltuuskunta ja koko maan käsittävät kunnallisen alan henkilökuntajärjestöt sopia tästä työnantajan ja työntekijöiden välisestä yhteistoiminnasta toisinkin kuin mitä laissa on sanottu. Tämä kunnallisen alan valtakunnallinen työsuojelusopimus allekirjoitettiin kertomusvuoden lokakuun 30 päivänä ja siinä siirrettiin eräitä kysymyksiä paikallisella tasolla ratkaistaviksi.

*Lain-
säädäntö*

Paikallisten neuvottelujen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi (9.12.3802 §) noudatettaviksi uudet työsuojelutoiminnan toimintaohjeet. Vasta tämän jälkeen voitiin käynnistää uuden työsuojeluorganisaation vaalit. Uuteen työsuojeluorganisaatioon kuuluu kaupungin työsuojelutoimikunta, 22 virastojen ja laitosten työsuojelutoimikuntaa, työsuojeluelimiä työsuojelutoimikuntien laatiman suunnitelman mukaan sekä kutakin työsuojelutoimikuntaa kohti työsuojelupäälliköt, esimieskunnan ja muun henkilökunnan työsuojeluvaltuutetut sekä tarpeellinen määrä ns. lisäjäseniä työnantajan, esimieskunnan ja muun henkilökunnan lakisääteisten edustushteiden toteuttamiseksi. Kertomusvuonna aloitetut vaalit jatkuivat seuraavalle vuodelle.

*Työsuojelu-
organisaatio*

Koulutustoiminta

Kertomusvuonna koulutustoiminta suuntautui aikaisempien vuosien tapaan virastoille ja laitoksille järjestettäviin kursseihin ja seminaareihin. Varsinaisina uusina kursseina järjestettiin kaksi konekirjoituskurssia, kaksi projektikurssia sekä työterveydenhuollon peruskurssi, mutta muutoin kurssi-toiminta noudatteli entisiä linjoja.

*Kurssit ja
seminaarit*

Seminaaritoiminta oli kertomusvuonna varsin vilkasta. Merkittävä muutos oli aikaisempien vuosien osastopäällikköseminaarin ja toimistopäällikköseminaarin yhdistäminen yhdeksi keski- ja ylintä johtoa palvelevaksi *johdon seminaariksi*. Uusina seminaareina järjestettiin hanke- ja esisuunnitteluseminaari talonrakennushankkeita käsittelemään joutuville henkilöille, kokous- ja neuvottelutaidon seminaari, kaksi koulutusasiamiesten seminaaria, palvelussuhdeasiainseminaari välilliselle työnjohdolle sekä kaksi toiminta- ja taloussuunnitteluseminaaria hallintokuntien PT-suunnitelman 1976–1985 vastuuhenkilöille.

Kertomusvuonna (ja ed. v.) järjestettiin koulustilaisuuksia seuraavasti:

	1973	1974
- kursseja	39	47
- seminaareja	8	14
- koulustilaisuuksia yht.	47	61
- koulutuspäiviä á 6 tuntia	311	339
- osanottajia	1 381	1 628
- osanottajakoulutuspäiviä	8 523	8 948

Koulutuspäivän kustannukset olivat osanottajaa kohden keskimäärin 68.15 (47.49) mk.

Kertomusvuonna suunnattiin koulutusosaston voimavaroja entistä enemmän perinteisen kurssi- ja seminaaritoiminnan ohella virastojen ja laitosten konsultointiin. Tämä merkitsi virastojen ja laitosten auttamista niiden järjestäessä omia erityistarpeitaan palvelevaa koulutusta tai suunnitellussa ja toteutussa työyhteisön kehittämishankkeita.

Työyhteisöjen kehittämistoimintaa hahtasi eniten asiaatuntevien Konsulttien puute. Helpottaakseen tilannetta koulutusosasto käynnisti jälleen syksyllä uudistetussa muodossa ryhmänohjaaja- ja konsulttikoulutuksen.

Silmällä pitäen virastojen ja laitosten mahdollisuuksia järjestää omiin erityistarpeisiinsa perustuvaa koulutusta, koulutusosasto jakoi omasta koulutusmäärärahastaan virastoille ja laitoksille 81 192 mk sekä avusti koulutuksen teknillisissä järjestelyissä. Koulutuksen toteutuksen virastot ja laitokset hoitivat itsenäisesti.

Kertomusvuonna toimeenpannut koulustilaisuudet esitetään yksityiskohtaisesti seuraavassa luettelossa:

- 4 kunnallishallinnon kursssia, joista kahden kestoaikea 54 t. ja kahden 30 t. Osanottajia oli ed. 121 ja jälk. 135. Kurssit oli tarkoitettu 1/2 – 10 vuotta kaupungin palveluksessa olleille
- 4 johtamistaidon peruskurssia, kunkin kestoaikea 72 t. ja osanottajina 72 esimiesasemassa olevaa henkilöä
- johtamistaidon jatkokurssi, kestoaikea 66 t. ja osanottajina 24 esimiesasemassa olevaa henkilöä
- 2 projektikurssia, kestoaikea 24 t. ja osanottajina 58 projektityöskentelyyn osallistuvaa tai sitä johtavaa henkilöä
- 2 työnopetuskurssia, kestoaikea 48 t. ja osanottajia 31 henkilöä, jotka osallistuvat työnopeustehtäviin
- 3 toimistotekniikan kurssia, kestoaikea 48 t. ja osanottajia 81. Kurssi on Khn vahvistamien toimistoapulaisten ohjeluonteisten pätevyysvaatimusten osa
- 2 konekirjoituskurssia, kestoaikea 40 t. ja osanottajina 24 toimistotyöntekijää
- palkanlaskijain kurssi, kestoaikea 36 t. ja osanottajina 28 kuukausipalkkojen palkanlaskijaa
- kirjanpitäjien kurssi, kestoaikea 30 t. ja osanottajina 26 laskenta- ja tilinpitotehtävissä toimivaa henkilöä
- 6 kokous- ja neuvottelutaidon kurssia, kestoaikea 30 t. ja osanottajia 99. Kurssi oli tarkoitettu henkilöille, joiden työhön sisältyy kokouksia ja ryhmätyöskentelyä
- 4 ATK-kurssia, kestoaikea 30 t. ja osanottajina 101 ATK:n kanssa tekemisiin joutuvaa henkilöä. Kurssi oli tarkoitettu erityisesti toimisto- ja jaospäälliköille
- 8 työturvallisuuskurssia, kestoaikea 30 t. ja osanottajina 171 työturvallisuusorganisaation jäsentä
- tuotantokomitean jäsenten kurssi, kestoaikea 12 t. ja osanottajina 25 tuotantokomiteoiden puheenjohtajaa, sihteeriä tai jäsentä
- 2 luottamusmieskurssia, kestoaikea 18 t. ja osanottajina 57 pääluottamus- tai luottamusmiestä
- 2 sisäisen tiedotustoiminnan kurssia, kestoaikea 12 t. ja osanottajina 40 tiedotustoimikuntien jäsentä tai muuta edustajaa

- yleisöpalvelukurssi, kestoaika 24 t. ja osanottajina 28 alan tehtävissä toimivaa henkilöä
- työterveydenhuollon peruskurssi, kestoaika 30 t. ja osanottajia 25
- 2 koulutusasiamiesten neuvottelupäivää, kestoaika 6 t. ja niihin osallistui 122 koulutusasiamiestä
- johdon seminaari, kestoaika 120 t. ja osanottajina 30 virasto-, osasto- ja toimistopäällikköä tai vastaavaa
- johdon jatkoseminaari, kestoaika 18 t. ja 34 osanottajaa, jotka olivat osallistuneet 3. osastopäällikköseminaariin tai 1. ja 2. toimistopäällikköseminaariin
- 2 johtamistaidon seminaaria, kestoaika 36 t. ja osanottajina 46 johtamistaidon peruskurssin käynnyttä tai vastaavat tiedot omaavaa henkilöä
- hanke- ja esisuunnitteluseminaari, kestoaika 30 t. ja osanottajina 38 talonrakennushankkeita käsittelevää henkilöä
- ryhmätyö- ja kommunikaatioseminaari, kestoaika 30 t. ja osanottajia 23
- taloushallinnon seminaari, kestoaika 36 t. ja osanottajina 28 talouspäällikköä tai taloussuunnittelijaa
- palvelusuhdeasiain seminaari, kestoaika 18 t. ja osanottajia 20
- henkilöstöhallinnon kehittämisseminaari, kestoaika 18 t. ja osanottajina 30 alalla päätoimisesti toimivaa henkilöä
- 2 koulutusasiamiesten seminaaria, kestoaika 12 t. ja osanottajina 42 koulutusasiamiestä
- kokous- ja neuvottelutaidon seminaari, kestoaika 18 t. ja osanottajia 14
- 2 toiminta- ja taloussuunnitteluseminaaria, kestoaika 24 t. ja osanottajina 55 hallintokuntien taloussuunnitelman vastuuhenkilöä.

Helsingin kaupungin toimistokoulussa oli kertomusvuonna käynnissä kolme kurssia. Tietopuolisen koulutuksen lisäksi oppilaat suorittivat työharjoittelua eri virastoissa ja laitoksissa. Toimistokoulun toimintaa selostetaan lähemmin »Opetuslaitokset» -nimisessä julkaisussa.

Toimistokoulu

Kertomusvuoden aikana suoritettiin 122 konekirjoituskoetta, joissa saatiin seuraavanlaisia tuloksia:

Konekirjoituskoheet

koesuorituksia			
yli	11 500	nettolyöntiä 1/2 tunnissa	3
»	10 500	»	8
»	9 500	»	19
»	8 500	»	19
»	7 500	»	12
alle	7 500	»	30
hylättyjä			31
yhteensä			122

Konekirjoitustodistuksia annettiin konekirjoituslisien anomista varten yhteensä 43. Hylkäämisrajanä oli konekirjoitusohjeiden mukaisesti 0.75 virheprosentti.

Henkilöasiainkeskuksen käytettäväksi annettun määrärahan puitteissa palkattiin kertomusvuonna keskimäärin 1 1/2 kuukauden ajaksi sähkölaitokselle yksi, matkailutoimistoon yksi sekä kaupunkisuunnitteluvirastoon kaksi *AISEEC-harjoittelijaa*, joiden palkkamenot olivat yhteensä 8 868 mk.

Tutkimustoiminta

Tutkimustyön suorittaminen ja tehtäväkenttä

Tutkimustoiminta jatkui edellisenä toimintavuotena viitotettua linjaa, jonka mukaan tutkimus- ja suunnittelutyötä tehdään koko henkilöasiainkeskuksen puitteissa. Yhteistoiminta muiden virasto-